

Szkoła Podstawowa im. ks Jana Twardowskiego

w Zimnie

SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI

2016/17 – 2017/18

Dostosowany do potrzeb uczniów, lokalnego środowiska i aktualnych problemów wśród dzieci.

Program Profilaktyki Szkoły Podstawowej im. Jana Twardowskiego w Zimnie uzupełnia Program Wychowawczy Szkoły.

Celem jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, wzmocnienie czynników ochronnych przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka. Formy i sposoby działań zakresu profilaktyki dostosowane są do wieku uczniów. Program ten kierowany jest do każdego ucznia, zarówno zdolnego, jak i ze specyficznymi oraz specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, potrzebującego pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz materialnej. Program odpowiada na realne problemy i zagrożenia pojawiające się w szkole, klasie szkolnej i środowisku. Zakładamy, że dzięki naszemu zaangażowaniu każdy z uczniów poradzi sobie w trudnej sytuacji i osiągnie sukces zgodnie ze swoimi możliwościami.

ZAŁOŻENIA SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYCZNEGO

- Aktywizacja i integracja uczniów przy realizacji wspólnych zamierzeń.
- Rozwój aktywności uczniów poprzez udział w planowaniu, organizowaniu i przygotowaniu imprez klasowych, szkolnych, wycieczek, wyjść itp.
- Podejmowanie działań na rzecz środowiska szkolnego poprzez udział w pracach zainicjowanych przez samorząd uczniowski, współorganizowanie imprez ogólnoszkolnych i charytatywnych.
- Uwrażliwienie na dostrzeganie potrzeb innych dzieci i dorosłych.
- Eliminacja zachowań agresywnych i dyskryminacyjnych.
- Objęcie działaniami profilaktycznymi w zakresie zapobiegania narkomanii wszystkich uczniów i wychowanków.
- Współpraca z rodzicami w zakresie rozpoznawania zagrożeń związanych z uzależnieniami i skutecznej interwencji.
- Działania edukacyjne w środowisku szkolnym we współpracy ze środowiskiem lokalnym (policją, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, ośrodkami d.s. uzależnień, lekarzami) polegające na dostarczaniu podstawowych informacji na temat profilaktyki narkomanii.
- Promocja szkoły poprzez udział w konkursach, prezentowanie dorobku na forum szkoły i w środowisku lokalnym.
- Stworzenie warunków do rozwoju indywidualnych zainteresowań i uzdolnień uczniów.
- Dalsze diagnozowanie potrzeb uczniów i wspieranie ich indywidualnych dążeń i aspiracji.
- Dalsze monitorowanie zachowania i przeciwdziałanie przejawom niepożądanych zachowań.
- Wspieranie rozwoju społecznego dzieci 5 – letnich i 6 - letnich w grupach przedszkolnych i klasach pierwszych.
- Przygotowanie uczniów do przejścia na następny etap rozwoju.

PODSTAWA PRAWNA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

- Statut Szkoły.
- Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2004 r. nr 256 poz. 2572).
- Ustawa z 24 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 r. poz. 875).
- Rozporządzenia ministra edukacji narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 stycznia 2002 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. z 2002r. Nr 10, poz. 96).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Sportu z dnia 31 stycznia 2003r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. z 2003r. Nr 26, poz.226).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej Art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 20 listopada 1989r. ratyfikowana przez Polskę 30 kwietnia 1991r.
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2002r. Nr 11, poz.109)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. Nr 35, poz. 230 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 1997 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2003r. Nr 24, poz. 198)
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. Nr10, poz. 55).

DIAGNOZA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Do szkoły uczęszczają dzieci w wieku 5 do 12 lat. Zależy nam, aby uczniowie na terenie naszej szkoły i poza nią czuli się bezpiecznie i darzyli pracowników szkoły zaufaniem. Istotne jest, aby praca wychowawcza i profilaktyczna przynosiła efekty w postaci wzrostu świadomości uczniów i ich rodzin.

Główne problemy wymagające rozwiązania:

- Podniesienia świadomości w zakresie unikania ryzykownych zachowań w grupie rówieśniczej,
- Wpływ używania substancji energetyzujących, dopalaczy, narkotyków, alkoholu oraz palenia papierosów na zdrowie i życie,
- Rozpoznawanie sygnałów świadczących o zagrożeniu związanym z zażywaniem narkotyków.
- Różne formy cyberprzemocy – talking,
- Kwalifikacja prawna niektórych zachowań i czynów oraz odpowiedzialność prawna nieletnich za popełniane czyny.
- Konsekwencje prawne związane z posiadaniem czy też zażywaniem narkotyków.
- Wzajemna odpowiedzialność za bezpieczeństwo w grupie rówieśniczej – co robić w sytuacjach kryzysowych.
- Wpływ właściwego odżywiania, bezpiecznej aktywności fizycznej i higieny osobistej na rozwój intelektualny i fizyczny dzieci i młodzieży.

PROGRAM PROFILAKTYKI W SZKOLE

Szkolny program profilaktyczny jest zgodny ze:

- Statutem szkoły
- Programem wychowawczym szkoły
- Koncepcją pracy szkoły

Osoby odpowiedzialne za realizację działań profilaktycznych: nauczyciele, wychowawcy, rodzice.

Zadania profilaktyczne nauczycieli szkoły

- zwracanie podczas dyżurów szczególnej uwagi na miejsca tzw. podwyższonego ryzyka: toalety, schody, szatnie itp.,

- informowanie na bieżąco wychowawców o niewłaściwym zachowaniu ich wychowanków zarówno przez nauczycieli dyżurujących jak pozostałych nauczycieli i pracowników szkoły,
- obserwacja zachowania uczniów w miejscach publicznych i zwracanie uwagi na przejawy agresji, palenia papierosów, spożywania alkoholu czy niszczenia mienia.
- wdrażanie do świadomego unikania zagrożeń oraz kształtowanie umiejętności odmawiania i negocjacji,
- natychmiastowa, zgodna ze Statutem Szkoły reakcja na przejawy agresji rówieśniczej, przemocy i zachowania dyskryminacyjne.
- dawanie przykładów odpowiedzialności, sumienności, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

Zadania profilaktyczne wychowawców klasowych

- pomoc uczniom w rozwiązywaniu trudności życiowych i rodzinnych, uruchomienie akcji informacyjnej mającej na celu uświadomienie uczniom możliwości zwrócenia się z problemem do konkretnej osoby w szkole: wychowawcy, dyrektora szkoły,
- podnoszenie poziomu kultury osobistej uczniów – godziny wychowawcze dotyczące zachowania się w stosunku do rówieśników, osób dorosłych, w miejscach publicznych (kino, teatr, muzeum itp.),
- współpraca z rodziną – inicjowanie spotkań mających na celu omawianie problemów wysuwanych przez rodziców, np. wywiadówki profilaktyczne,
- realizacja programów profilaktycznych dotyczących palenia tytoniu, picia alkoholu oraz stosowania środków psychoaktywnych, przeciwdziałania agresji, rozwijania umiejętności interpersonalnych,
- wprowadzanie zajęć redukujących napięcie, relaksacyjnych, zajęć śródlekcyjnych,
- organizacja koleżeńskiej pomocy w nauce,
- kształtowanie postaw poszanowania mienia wspólnego, dbałości o estetykę klasy, szkoły i otoczenia.,
- systematyczne informowanie rodziców o postępach w nauce i zachowaniu ich dzieci,
- pomoc w poznawaniu samego siebie i kształtowaniu pożądanego systemu wartości.

Zadania profilaktyczne rodziców

Mając na uwadze, że wychowanie dzieci to główne zadanie rodziców, a nauczyciele wspierają ich w dziedzinie wychowania, ustalono następujące zadania profilaktyczne dla rodziców :

- każdy rodzic czuwa nad tym, aby jego dziecko wykazywało właściwą kulturę osobistą oraz sumiennie realizowało obowiązek szkolny.
- rodzice utrzymują regularny kontakt z wychowawcą klasy, a w razie potrzeby z dyrektorem szkoły w celu zapobiegania niewłaściwym zachowaniom.
- rodzice biorą udział w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę mających na celu doskonalenie metod wychowawczych.
- rodzice uczniów sprawiających szczególne trudności wychowawcze winni kontaktować się ze szkołą w każdym przypadku stwierdzenia naruszenia obowiązujących norm i zasad oraz wspólnie znajdować sposoby rozwiązywania problemów.

W zakresie realizacji działań profilaktycznych szkoła współpracuje z :

- Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tomaszowie Lub.
- Policją
- GOPS w Łaszczowie
- Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miasta w Łaszczowie
- przedstawicielami Sądu Rejonowego ds. Rodzinnych i Nieletnich w Tomaszowie Lub. oraz innymi instytucjami pracującymi na rzecz dzieci i młodzieży.

CELE I ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Działalność profilaktyczna w szkole i placówce polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

- w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych

niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji szkodliwych;

- w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji uzależniających lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Cele szczegółowe programu

- **Zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły i poza nią**
  - Tworzenie warunków do kształtowania zachowań sprzyjających zdrowiu i bezpieczeństwu dzieci na drodze i w szkole.
  - Zapoznanie uczniów z regulaminem szkoły oraz szczegółowymi kryteriami ocen zachowania.
  - Bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych.
  - Uwrażliwienie uczniów na zagrożenia podczas drogi do i ze szkoły.
  - Systematyczne uwrażliwianie uczniów na sytuacje stwarzające zagrożenie.
  - Uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym.
  - Uwzględnienie profilaktyki uzależnień: problem narkotyków, dopalaczy, palenie papierosów, picie alkoholu, zachowania agresywne.

- **Eliminacja zachowań agresywnych i przemocy w szkole**

- Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole.
- Uświadamianie uczniom, czym jest agresja i przemoc oraz jak sobie z nimi radzić.
- Wdrażanie działań na rzecz ograniczania agresji i przemocy, kształtowanie umiejętności asertywnych.
- Kształtowanie umiejętności zastępowania agresji, wnioskowania moralnego oraz kontroli emocji.
- Kształtowanie postaw troski o bezpieczeństwo własne i innych.
- Wzbudzanie empatii, tolerancji, zachowań prospołecznych i antydyskryminacyjnych.
- Pedagogizacja rodziców.

- **Rozwijanie umiejętności współżycia społecznego**

- Przedstawienie zasad i reguł współżycia w klasie i szkole.
- Edukacja prawna uczniów.
- Uwrażliwianie uczniów na potrzeby innych.
- Uwrażliwienie uczniów na akceptację odmienności.
- Kształtowanie postaw tolerancyjnych i antydyskryminacyjnych.
- Integrowanie społeczności klasowej i szkolnej.

- **Rozszerzenie działań na rzecz propagowania zdrowego trybu życia**

- Propagowanie zdrowego trybu życia.
- Popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
- Uświadomienie konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy.
- Kształtowanie nawyków dbania o zdrowie i higienę osobistą.
- Poszerzanie zainteresowań i wiedzy ucznia.

- **Profilaktyka uzależnień**

- Kształtowanie postawy asertywnej.
- Profilaktyka palenia papierosów.
- Profilaktyka picia alkoholu.
- Profilaktyka narkomanii (w tym dopalaczy), lekomanii, uzależnienia od komputera.
- Rozpoznawanie sytuacji domowej wychowanków.
- Wdrażanie wybranych programów profilaktycznych.

- **Podejmowanie działań mających na celu wzmocnienie motywacji do własnego rozwoju**

- Uświadomienie uczniowi jego mocnych stron i możliwości.
- Rozwijanie indywidualnych zainteresowań uczniów, kompetencji informatycznych, czytelniczych.
- Wskazywanie pożądanych wzorców zachowań.
- Zapobieganie nadmiernej absencji uczniów.
- Pomoc uczniom w przezwyciężaniu własnych trudności i ograniczeń.
- Pomoc uczniom w organizowaniu i planowaniu swojej pracy.
- Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania swoich uczuć i emocji.

- **Wdrażanie metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach**

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej sytuacji trudnych.
- Wdrażanie zachowań asertywnych.

-Pomoc uczniom w radzeniu sobie ze stresem.

-Pomoc uczniom w radzeniu sobie z własnymi ograniczeniami.

- Kształtowanie umiejętności szukania pomocy.

Forma realizacji:

- godziny wychowawcze
- lekcje
- zajęcia z udziałem specjalistów
- zajęcia pozalekcyjne
- uroczystości szkolne
- konkursy

Metody pracy:

pogadanki, dyskusje, warsztaty dla nauczycieli, uczniów i rodziców, zabawy psychologiczne, ankiety, konkursy, obserwacje, wywiady, rozmowy indywidualne i grupowe.

Przewidywane efekty działań profilaktycznych:

- uczeń uzyskuje pełną wiedzę na temat zagrożeń oraz możliwości radzenia sobie z nimi
- uczeń zna zagrożenia, jakie stwarza używanie alkoholu, nikotyny i środków odurzających i nie sięga po te środki
- uczeń jest objęty pełną i kompleksową pomocą psychologiczno-pedagogiczną
- uczeń identyfikuje się ze środowiskiem klasowym, szkolnym
- uczeń zna korzyści, płynących ze zdrowego trybu życia
- umie bezpiecznie funkcjonować w szkole i domu
- wie jak zachować się w sytuacjach kryzysowych.

PLAN DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

ZADANIA	SPOSOBY REALIZACJI	OSOBY ODPOWIEDZIALNE
Poznanie środowiska rodzinnego uczniów	<ul style="list-style-type: none"> -rozmowy z uczniami i rodzicami, -sporządzenie listy najistotniejszych potrzeb - sporządzenie list uczniów, potrzebujących pomocy - wywiady środowiskowe -wizyty domowe - współpraca z GOPS, sądem, policją 	wychowawcy klas
Zasady bezpieczeństwa w szkole, domu, podczas spędzania wolnego czasu.	<ul style="list-style-type: none"> - zajęcia w kl.0 – VI z wychowawcą: - bezpieczeństwo w drodze do i ze szkoły - zasady przebywania na terenie szkoły -regulamin zachowania się podczas przerw - organizowanie wycieczek, dyskotek, imprez z naciskiem na właściwe zachowania uczniów 	wychowawcy klas
Zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym	<ul style="list-style-type: none"> - uświadomienie zasad prawidłowego zachowania ucznia w ruchu drogowym, realizowane na lekcjach zajęć technicznych w kl. IV i wych. - fiz. w kl. IV-VI 	nauczyciel

<p>Zapobieganie agresji słownej i fizycznej.</p> <p>Nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania klas z pedagogiem, - zajęcia integracyjne w klasach - zajęcia na temat rodzaju emocji i umiejętnego ich rozpoznawania - ukazywanie pozytywnego i negatywnego znaczenia stresu -zajęcia na temat negatywnych konsekwencji agresji - stała kontrola zachowań pozytywnych i negatywnych (analiza wpisów w zeszycie uwag) - odpowiedzialność prawna uczniów – zajęcia z udziałem kuratora sądowego lub pracownikiem policji - wyjazdy klasowe, wycieczki (teatr, muzeum, warsztaty, wycieczka turystyczna) 	<p>- wychowawcy</p>
<p>Radzenie sobie w sytuacjach konfliktowych</p>	<p>Przeprowadzenie ćwiczeń symulujących zachowania w sytuacjach konfliktowych, problemowych, przykłady radzenia sobie w sytuacji konfliktu</p>	
<p>Profilaktyka uzależnień i ich zwalczanie.</p>	<p>Organizacja zajęć ze służbą zdrowia, osobami zawodowo zajmującymi się zwalczaniem uzależnień.</p> <p>Udział w programach profilaktycznych.</p> <p>Zachęcanie uczniów do czerpania informacji z różnych środków przekazu, w tym z Internetu.</p>	

EWALUACJA PROGRAMU PROFILAKTYKI

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu za pomocą analizy dokumentów, ankiet. Osobami ankietowanymi będą rodzice, nauczyciele oraz uczniowie naszej szkoły. Uzyskane wyniki posłużą do analizy przeprowadzonych działań, ich skuteczności oraz potrzeby wprowadzenia ewentualnych zmian.

Akceptujemy działania zapisane w Szkolnym Programie Profilaktyki

Samorząd Szkolny:

Przewodniczący: .....

Akceptujemy działania zapisane w Szkolnym Programie Profilaktyki:

Rada Rodziców: .....

Przewodniczący:.....